

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1903. Andra Kammaren. N:o 70.

Torsdagen den 21 maj.

Kl. 7 e. m.

§ 1.

Föredrogs och godkändes statsutskottets memorial n:o 107, angående statsregleringen för år 1904.

§ 2.

Till bordläggning anmäldes statsutskottets memorial:
n:o 109, med förslag till de återstående stadgandena i det nya reglementet för riksgäldskontoret;
n:r 110, angående öfverlämnande till Kungl. Maj:t af det nya reglementet för riksgäldskontoret; och
n:o 111, angående den nya riksstaten; samt
bevillningsutskottets memorial och betänkande:
n:o 63, i anledning af kamrarnas skiljaktiga beslut rörande bevillningsutskottets betänkande n:o 61 i anledning af väckt motion angående skrifvelse till Kungl. Maj:t med begäran om utredning i fråga om exporttull & svensk järnmalm; och
n:r 64, med förslag till den af Riksdagen fastställda bevillningssummans utgörande.

§ 3.

Justerades protokollsutdrag; hvarefter kammarens ledamöter åtskildes kl. 7,12 e. m.

In fidem
J. R. Fast.

Fredagen den 22 maj.

Kl. 12 på dagen.

§ 1.

Justerades de vid kammarens sammanträde den 15 innevarande maj förda protokoll.

§ 2.

Föredrogos hvart för sig och blefvo af kammaren godkända statsutskottets memorial:

n:o 109, med förslag till de återstående stadgandena i det nya reglementet för riksgäldskontoret;

n:o 110, angående öfverlämnande till Kungl. Maj:t af det nya reglementet för riksgäldskontoret; och

n:o 111, angående den nya riksstaten.

§ 3.

Bevillningsutskottets härefter föredragna memorial n:o 63, i anledning af kamrarnas skiljaktiga beslut rörande bevillningsutskottets betänkande n:o 61 i anledning af väckt motion angående skrifvelse till Kungl. Maj:t med begäran om utredning i fråga om exporttull å svensk järnmalm, lades till handlingarna.

§ 4.

Slutligen föredrogos och godkändes bevillningsutskottets betänkande n:o 64, med förslag till den af Riksdagen fastställda bevillningssummans utgörande.

§ 5.

Till bordläggning anmäldes bevillningsutskottets memorial n:o 59, med öfverlämnande af en jämförelse mellan tullsatserna å vissa varor enligt svenska och tyska tulltaxorna.

§ 6.

Anmäldes och godkändes följande inkomna förslag till Riksdagens skrifvelser till Konungen, nämligen:

från *statsutskottet*:

n:o 111, angående regleringen af utgifterna under riksstatens fjärde hufvudtitel, omfattande anslagen till landtförsvaret,

n:o 112, angående regleringen af utgifterna under riksstatens femte hufvudtitel, omfattande anslagen till sjöförvarsdepartementet,

n:o 113, angående regleringen af utgifterna under riksstatens sjätte hufvudtitel, innefattande anslagen till civildepartementet,

n:o 114, angående regleringen af utgifterna under riksstatens sjunde hufvudtitel, innefattande anslagen till finansdepartementet,

n:o 115, angående regleringen af utgifterna under riksstatens åttonde hufvudtitel, innefattande anslagen till ecklesiastikdepartementet,

n:o 117, angående regleringen af utgifterna under riksstatens tionde hufvudtitel, innefattande anslagen till pensions- och indragningsstaterna,

n:o 143, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Konungen angående förvärfvande åt statsverket af Trollhätte nya kanalbolags fasta egendom m. m.,

n:o 150, angående beräkning af statsverkets inkomster,

n:o 151, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående tillgodogörandet af vissa magnesitfyndigheter å kronojord inom Kvickjocks kapellförsamling af Norrbottens län,

n:o 152, med öfverlämnande af ny riksstat,

n:o 153, angående upprättadt nytt reglemente för riksgäldskontoret,

n:o 157, angående statsregleringen för år 1904 och sättet för anvisande af vissa anslagsbelopp, och

n:o 159, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående ändrade bestämmelser rörande trafikerandet af järnvägen Gellivare—Riksgränsen äfvensom angående beviljande åt Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag och aktiebolaget Gellivare malmfält af ett län å 20,000,000 kronor m. m.,

från *bevilningsutskottet*:

n:o 155, angående beviljning af fast egendom samt af inkomst, samt

från *Riksdagens kansli*:

n:o 158, angående en ny katekesutveckling för folkskolans behof, och

n:o 160, angående antecknande i prästbetyg af vitsord om kristendoms-kunskap.

§ 7.

Härefter anmäldes och godkändes Riksdagens kanslis förslag till paragrafer i riksdagsbeslutet:

n:o 57, om lag angående solidariska bankbolag m. m.,

n:o 58, angående lag om försäkringsbolag m. m.,

n:o 60, angående beräkningen af riksgäldskontorets utgifter och inkomster,

n:o 63, angående dispositionen af besparingarna under hufvudtitlarna, och

n:o 70, angående försäkringsinspektionens organisation och verksamhet m. m.

§ 8.

Justerades protokollsutdrag; hvarefter kammarens ledamöter åtskildes kl. 12,23 på dagen för att åter sammanträda kl. 8 e. m. enligt därom utfärdadt anslag.

In fidem

Herman Palmgren.

Fredagen den 22 maj.

Kl. 8 e. m.

§ 1.

Anmälades och godkändes särskilda utskottets n:o 2 förslag till Riksdagens skrivelse, n:o 136, till Konungen, angående skogslagstiftning och därmed i samband stående ämnen.

§ 2.

Härefter anmälades och godkändes Riksdagens kanslis förslag till paragrafer i riksdagsbeslutet:

- n:o 59, angående statsregleringen,
- n:o 61, angående val af fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret,
- n:o 62, angående beredande af lånemedel till fortsatt utveckling af statens telefonväsende i afseende å lokala telefonnät,
- n:o 64, angående anslag till provisoriska anordningar vid Centralstationen och Norra stationen i Stockholm,
- n:o 65, angående en lånefond för rederinäringens befrämjande,
- n:o 66, angående beredande af lånemedel för anläggning af vissa telefonledningar,
- n:o 67, angående odlingslånefonden,
- n:o 68, angående anslag till fortsättning af statsbanan från Göteborg till Skee,
- n:o 69, angående anslag för en undsättningsexpedition till Södra Ishafvet,
- n:o 71, angående beviljning af fast egendom samt af inkomst,
- n:o 72, angående tillverkning och beskattning af maldrycker,
- n:o 73, angående skogslagstiftning och därmed i samband stående ämnen,
- n:o 74, i afseende å statsregleringen och rörande de med statsverket gemenskap ägande ämnen, och

n:o 75, angående åtskilliga på grund af § 89 regeringsformen väckta frågor.

§ 3.

Justerades protokollsutdrag; hvarefter kammarens ledamöter åtskildes kl. 8,14 e. m.

In fidem

Herman Palmgren.

Lördagen den 23 maj.

Kl. $\frac{1}{2}$, 11 f. m.

§ 1.

Justerades det vid kammarens sammanträde den 16 innevarande maj förda protokoll.

§ 2.

Föredrogs och lades till handlingarna bevillningsutskottets memorial n:o 59, med öfverlämnande af en jämförelse mellan tullsatserna å vissa varor enligt svenska och tyska tulltaxorna.

§ 3.

Ordet lämnades härefter till herr vice talmannen Pehrson, som yttrade: Herr talman! Som kammaren behagade erinra sig, har det varit vanligt att gifva i uppdrag åt representanterna från Stockholms stad och dem af kammarens öfriga ledamöter, som äro kvar i Stockholm, att justera de kammarens protokoll, som vid riksdagens afslutande kvarstått ojusterade, och tillåter jag mig hemställa, att kammaren äfven nu ville lämna ett dylikt uppdrag.

Denna hemställan blef af kammaren bifallen.

§ 4.

Justerades ett protokollsutdrag.

§ 5.

Kammarens ledamöter, hvilka af Kungl. Maj:t blifvit kallade att denna dag efter bevidad gudetjänst infinna sig å rikssalen, där riksdagen komme att afslutas, afgingo nu till Storkyrkan för att åhöra

riksdagspredikan. Efter gudstjänstens slut begåfvo sig kammarens ledamöter till rikssalen, där jämväl Första Kammarens ledamöter infunno sig.

Herr statsrådet och chefen för civildepartementet uppläste där Kungl. Maj:ts förordnande för hans excellens herr statsministern att å Kungl. Maj:ts vägnar avsluta riksdagen.

Sedan häruppå kamrarnes undersåtliga vördnad och välönskningar blifvit af herrar talmän framförda, samt herr statsrådet och chefen för civildepartementet uppläst riksdagsbeslutet, förklarade hans excellens herr statsministern riksdagen vara avslutad.

Efter det herr talman och kammarens ledamöter återkommit till kammarens samlingsrum, tog herr talman afsked af kammarens ledamöter med följande ord: Mina herrar! Detta års riksmöte är nu avslutadt och vi hafva åter samlats på detta rum blott för att säga hvarandra ett vänligt farväl.

Innan vi då skiljas ber jag att till alla kammarens ärade ledamöter, både de få närvarande och de många frånvarande, få uttala min lika värdsamma som varma och hjärtliga tack såväl, och i främsta rummet, för det stödjanne förtroende, hvarmed jag haft glädjen blifva omfattad och hvarigenom bördan af mitt ansvarsfulla värf icke kommit att kännas så tung, som ock för den vänskap och välvilja, som från alla sidor blifvit mig visad.

Tillönskande Eder, mina herrar, då I nu återvänden till Edra fridfulla hem och återgå till de sysselsättningar, som af hvars och ens olika lifsuppgift betingas, lycka och framgång i Edra arbeten och sträfvanden, och bedjande få vara innesluten i Eder vänliga hägkomst, avslutar jag detta sammanträde med den för oss alla gemensamma önskan: Gud bevara Konungen och Fosterlandet!

Härpå svarade herr Hedin: Herr talman! Jag är en mycket konservativ man, och det skall därför icke förvåna Eder, om jag begagnar denna Eder titel och icke finner nödigt utbyta den mot en annan, därför att Ni under några månader skall åtnjuta en välförtjänt tjänstledighet.

Vi äro icke många här, men aldrig skulle det vara mindre betänkligt att öfverlämna åt de få att tala å de många, å allas vägnar än nu.

Ni känner icke blott min — hvad jag tänker, betyder föga — utan äfven den stora majoritetens af kammaren mening angående en representativ församlings rätt att själf bestämma, hvilken som skall leda dess förhandlingar. Ni har på ett märkligt sätt gifvit oss ett nytt argument för riktigheten af vår mening, nämligen vårt missnöje öfver att icke själfva ha fått förflytta Eder från norrköpingsbanken till talmanstolen.

Ni skall sannolikt en gång anteckna Edra politiska minnen. Det är visst, att Ni då skall komma att erinra Eder och åt andra bevara hägkomsten af den känsla af arbetsplikt, som gör sig gällande hos den svenska Riksdagens medlemmar, och huruledes, om denna icke

alltid förlår att åstadkomma de bästa resultat, felet icke ligger hos Riksdagens ledamöter.

Ja, herr talman, det behöfves icke många ord för att säga Eder vårt tack. Ni vet, hvad allt detta innebär, och Ni vet, af hvilken uppriktighet det uppbäres. Således är det nog, när jag å allas vägnar uttalar den önskan, att Ni måtte kunna behålla kammaren i dess helhet och alla dess ledamöter i en lika god, kär hågkomst som den, med hvilken vi omfatta Eder.

Herr talmannen och kammarens ledamöter utbytte härefter afskedshälsningar och åtskildes.

In fidem

Herman Palmgren.

Lördagen den 30 maj.

Kl. $\frac{1}{2}$, 3 e. m.

Sedan Andra Kammaren genom beslut den 23 innevarande månad åt representanterna för Stockholms stad samt dem af kammarens öfrige ledamöter, som efter Riksdagens afslutande befunne sig kvar i hufvudstaden, uppdragit justeringen af de kammarens protokoll, hvilka vid Riksdagens afslutande återstode ojusterade, hade tillkännagifvande om att nämnda justering komme att denna dag kl. $\frac{1}{2}$, 3 e. m. försiggå i kammarens kanslilokal blifvit vederbörligen utfärdadt; och tillstädeskommo nu på utsatt tid följande kammarens ledamöter:

- Herr *A. Heåin*,
- » *J. H. G. Fredholm*,
  - » *E. O. V. Wawrinsky* i Stockholm,
  - » *J. J. Byström*,
  - » *K. A. Staaß*,
  - » *K. H. Branting*,
  - » *V. L. Moll*,
  - » *E. Beckman*,
  - » *R. A. Wawrinsky* i Saltsjöbaden,
  - » *H. F. A. E. Pantzarhielm*,
  - » *Ernst Carlson* och
  - » *O. H. Ström* i Nederkalix.

Protokollen för den 17, den 18, den 19, den 20, den 21, den 22 och den 23 maj upplästes och blefvo af tillstädesvarande herrar ledamöter godkända, hvarefter sammanträdet upplöstes.

In fidem

Herman Palmgren.

Rättelse

i Andra Kammarens Protokoll för den 18 Maj f. m.

Sid. 57, rad. 22 nedifrån står: 20,000,000 kronor
läs: 2,000,000 kronor
